

טומאת אוויר כלי חרס [כ ע"א "תנן התם"- "כלי חרס"]

מהתורה משדמע "וְכָל כְּלֵי חָרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם (מהשרצים) אֵל תּוֹכוֹ פֶּלֶא אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא" שאין צורך שהשרץ יגע ממש בכלי בשביל לטמאו, אלא די בנפילתו לתוך הכלי, אפילו הוא עדיין באוויר. כמו כן, הכלי מטמא את כל אשר בתוכו, גם אם לא נגע ממש באשר שבתוכו.

?
 רב אדא בר אהבה לרבא: כיוון שהשרץ טימא את אוויר התנור לטמאו, הרי שכל התנור מלא בטומאה מהשרץ והשרץ יטמא ישירות את הפת (והפת תהיה ראשון לטומאה)?

-
 שָׂרֵץ שֶׁנִּמְצָא בְּתֵנּוֹר (ולא נגע בפת), הַפֶּת שֶׁבְּתוֹכוֹ שְׁנִיָּה (לטומאה), מִפְּנֵי שֶׁהַתֵּנּוֹר תְּחִלָּה (ראשון לטומאה). השרץ מטמא את התנור להפכו להיות ראשון, והתנור מטמא את הפת להיות שני^[1].

כלים

✓
 רבא: מכך שבברייתא לא נטמאו כלי העץ והמתכת מאוויר טומאת השרץ – משמע שלא כל אוויר התנור מלא בטומאה (כי כלים נטמאים מגבם, ואם כל התנור היה טמא גם הכלים היו נטמאים^[2]). וכוונת הפסוק "פֶּלֶא אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא" שהכלי עצמו יטמא את האוכל (ולא אוויר הכלי ולכן הפת הינה שני ולא ראשון).

-
 [בפסוק נאמר ששרץ שנפל לתוך כלי חרס "פֶּלֶא אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא" משמע] יָכוֹל יְהוּ כָּל הַכְּלִים (שעשויים מעץ או מתכת) מִטְמְאִין מְאוּיֵר כְּלֵי חָרֶס (שהרי כל מה שבכלי נטמא)?
 תְּלִמּוּד לּוֹמֵר "פֶּלֶא אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא" וְסָמִיךְ לִיה "מִכָּל הָאֲכָל" – אוֹכֵל מִטְמָא (נטמא) מְאוּיֵר כְּלֵי חָרֶס וְאֵין כָּל הַכְּלִים מִטְמְאִין מְאוּיֵר כְּלֵי חָרֶס.

ברייתא

